

27. april 2015

Axelborg, Axeltorv 3
1609 København V

T +45 3339 4000 E info@lf.dk
F +45 3339 4141 W www.lf.dk

Uden indvandring vil dansk økonomi mangle 51.000 personer i den arbejdsdygtige alder

Befolkningsfremskrivninger fra FN viser at Danmark vil mangle yderligere 51.000 mennesker i den arbejdsdygtige alder i 2040, hvis der lykkes for indvandring. Dette kan være specielt alvorligt for landbrug og servicesektoren, der i dag har en relativt høj andel af udlændinge beskæftigede.

Samtidig viser analyser fra World Economic Forum, at Danmark er relativt dårlig til at tiltrække og fastholde talent fra udlandet.

Skal det manglende arbejdsudbud fra udlændinge i stedet for skaffes gennem økonomiske reformer, så svarer det til effekterne af den gennemførte tilbagetrækningsreform samt reformen af førtidspension og fleksjob fra 2012.

Tidligere analyser fra L&F har vist, at de danske virksomheder i fødevareklyngen ganske ofte har ansat udenlandsk arbejdskraft på grund af manglende danske kandidater med de rette kvalifikationer.

Udfordringerne med arbejdsudbuddet i dansk økonomi er stigende i perioden efter 2030.

Highlights:

- Andelen af den danske befolkning mellem 15 og 69 år forventes at falde med ca. 6,4 procentpoint frem mod 2040.
- Uden indvandring vil der være ca. 51.000 mennesker færre i alderen mellem 15 og 69 år i 2040.
- For hver 4 personer tilbagetrækningsreformen øger arbejdsudbuddet med, ville nettoindvandring have bidraget med 5 i 2040.
- Andelen af udenlandsk arbejdskraft i landbruget er 14 pct. Landbruget er den branche, hvor udenlandsk arbejdskraft bruges mest. Erhvervsservice og industrien benytter hhv. 8 og 6 pct.
- Danmark placerer sig som nummer 49 i evnen til at tiltrække udenlandsk arbejdskraft i internationale sammenligninger.
- Fokus på rekruttering af udenlandsk arbejdskraft i sammenspil med fortsatte reformer er løsningen til at løfte forsørgerbyrden.

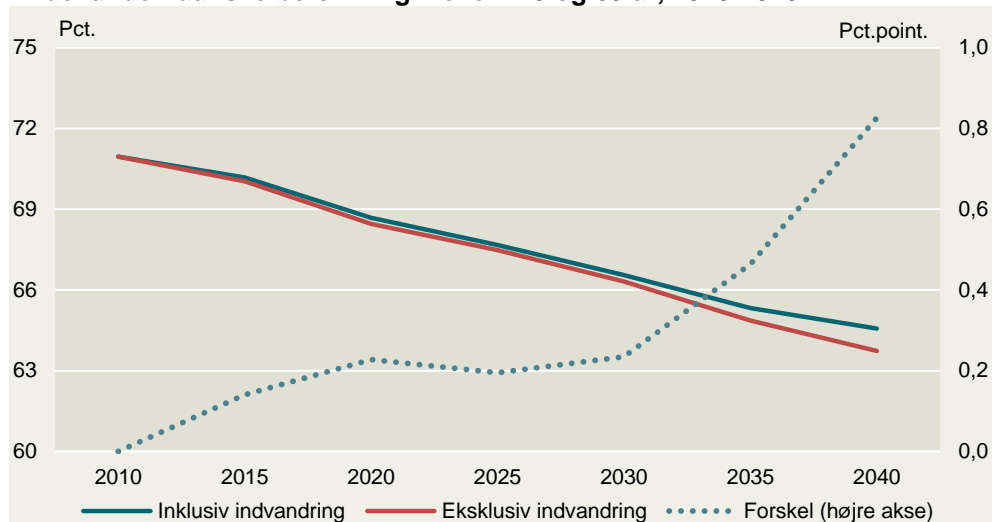
Danmark vil opleve et markant fald i andelen af befolkningen mellem 15 og 69 år frem mod 2040. Grunden er en stigende levealder og en fertilitet, der ikke ændrer sig markant. Dødelighed og fertilitet er de to afgørende parametre i forhold til fremtidig demografi. Der vil i 2040 altså være en langt større andel af befolkningen over 69 år sammenlignet med i dag. Dette fænomen omtales som ældrebyrden og er en af Danmarks største økonomiske udfordringer på lang sigt. Indvandring og tilførsel af udenlandsk arbejdskraft i den arbejdsdygtige alder kan afhjælpe en del af

problemet. Fremskrivninger fra FN viser, at der uden indvandring vil være 51.000 personer i den arbejdsdygtige alder mindre i 2040 end i en situation med indvandring.

Nedenstående graf viser den forudsagte udvikling i andelen af den danske befolkning mellem 15 og 69 år. Grafen viser to forskellige scenarier, der begge er udregnet af FN. Under det første scenarie, inklusiv indvandring, fremskrives befolkningsudviklingen ud fra en antagelse om middelhøj fertilitet, en fortsættelse af den forudgående udvikling i dødeligheden, samt et estimat for den forventede udvikling i nettoindvandring¹. Det andet scenarie har samme udgangspunkt, men her antages nettoindvandringen at være nul efter perioden 2010-2015.

Figuren tegner således et billede af to tendenser i den danske befolkningsudvikling. Dels den forventede udvikling i andelen af den danske befolkning, der er del af den arbejdsdygtige alder mellem 15-69 år, og dels nettoindvandringens betydning for udvikling i denne gruppe.

Andel af den danske befolkning mellem 15 og 69 år, 2010-2040

Kilde: UN, Department of Economic and Social Affairs, Population division (2013), World Population Prospects: The 2012 Revision¹, samt egne beregninger

Andelen af arbejdsdygtige vil falde med 6,4 procentpoint

Det fremgår, at andelen af den danske befolkning mellem 15 og 69 år forventes at falde støt frem mod 2040. Samlet set forventes andelen at falde med ca. 6,4 procentpoint fra 2010 til 2040. Dernæst fremgår det, hvorledes den forventede nettoindvandring Danmark påvirker denne udvikling. Konkret viser figuren, at andelen af den danske befolkning mellem 15 og 69 år forventes at falde med ca. 7,2 procentpoint fra 2010 til 2040, hvis der ikke er nettoindvandring til Danmark i perioden.

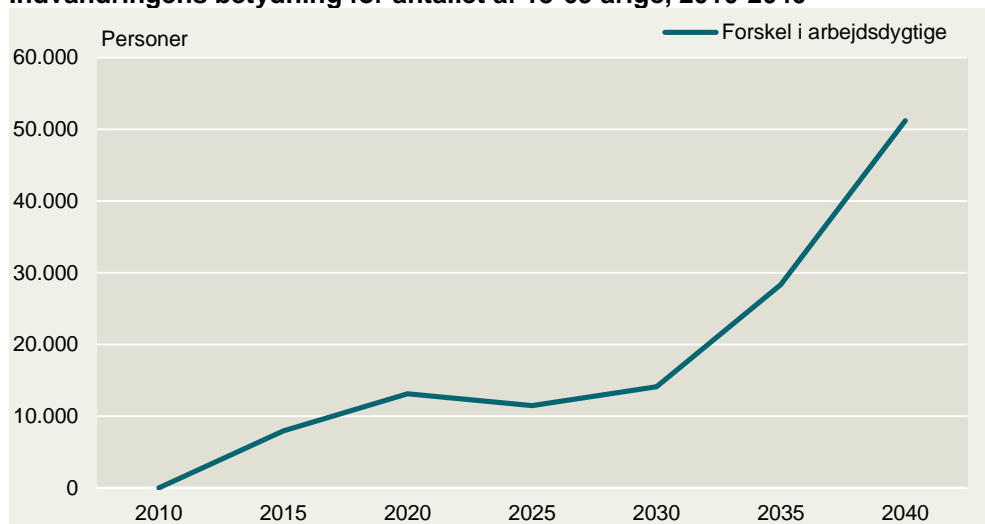
Uden indvandring vil antallet af arbejdsdygtige falde med endnu 51.000

Forskellen mellem de to fremskrivninger er vist ved den stiplede linje, der er repræsenteret ved værdierne på højre akse. Her ses, at indvandring særligt i perioden 2030-2040 forventes at spille en betydelig rolle for størrelsen af andelen af danskere i den arbejdsdygtige alder. Forskellen mellem de to scenarier er således omkring 0,2 procentpoint fra 2015 til 2030, mens den efter 2030 stiger støt. I 2040 forventes forskellen at udgøre ca. 0,8 procentpoint.

Som alternativ til ovenstående kan man opføre hvor mange personer, som forskellene i andelen svarer til på et givent tidspunkt. Med andre ord, hvor mange flere personer i alderen 15 til 69, der skal til, for at hæve andelen til samme niveau, som hvis der havde været ind- og udvandring i perioden.

Udviklingen følger naturligvis et forløb, der ligner forløbet i forskellene mellem andelen. Således svarer forskellen mellem de to scenarier til mellem 7.500 og 15.000 personer i perioden 2010 til 2030. Herefter stiger antallet, således at det i 2040 udgør ca. 51.000 flere personer.

Indvandringens betydning for antallet af 15-69 årige, 2010-2040

Kilde: UN, Department of Economic and Social Affairs, Population division (2013). World Population Prospects: The 2012 Revisionⁱⁱⁱ, samt egne beregninger

Befolkningsfremskrivninger er det mest pålidelige udsyn, vi har til fremtiden. Ældrebyrden bliver en realitet, men det positive er, at vi har 25 år til at forholde os til problemet. De 51.000 personer som indvandring betyder for arbejdsudbuddet i 2040, er et stort antal. Hvis vi i Danmark ikke formår at have positiv nettoindvandring, skal de 51.000 skaffes ved eksempelvis reformer af det danske arbejdsmarked. Siden 2006 har der været flere større reformer i Danmark med henblik på at øge arbejdsudbuddet. Arbejderbevægelsens Erhvervsråd (AE) beregnede i 2013 reformernes forventede effekt på arbejdsudbuddet i 2040 (Arbejderbevægelsens Erhvervsråd, 'Reformer øger arbejdsudbuddet med 115.000 personer de næste 7 år', 14. maj 2013)..

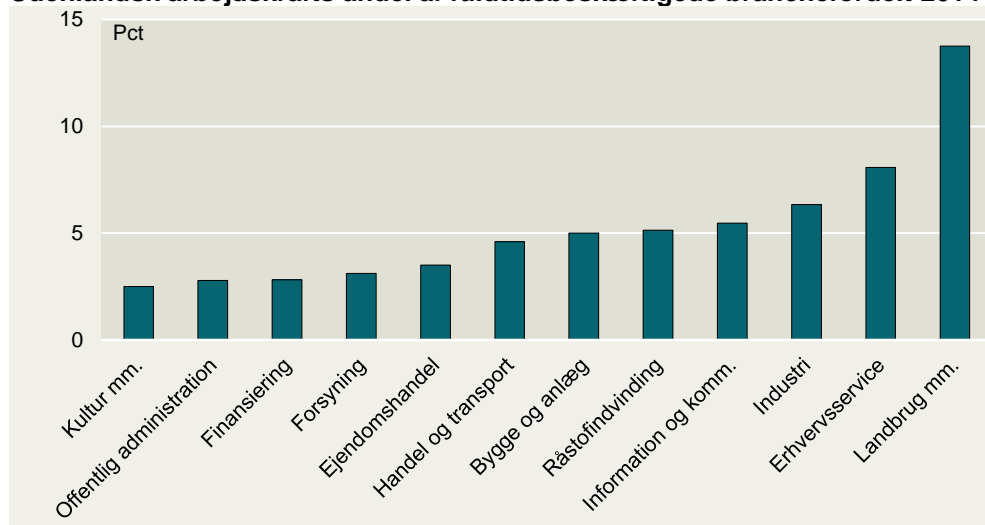
Tilbagetrækningsreformen fra 2011 øger arbejdsudbuddet med 40.000 personer i 2040. Det vil sige, at for hver 4 personer tilbagetrækningsreformen øger arbejdsudbuddet med, vil nettoindvandring kunne bidrage med 5 i 2040.

Reformen af førtidspension og fleksjob fra 2012 øger arbejdsudbuddet med 12.200 i 2040. Altså vil vi skulle gennemføre mere end fire af den type reformer, for at reformere os til det arbejdsudbud, som indvandring tilfører landet. Dette forhold er også gældende for genopretningsaftalen, skattereformen fra 2012 og SU- og kontanthjælpsreform fra vækstplan-DK i 2013.

Landbrug og service er afhængig af udenlandsk arbejdskraft

Landbrug, skovbrug og fiskeri er den branche, som anvender mest udenlandsk arbejdskraft. 14 pct. af de beskæftigede i pågældende branche er udenlandske statsborgere. Andelen er 8 pct. i erhvervsservice, hvor bl.a. rengøringsarbejde udgør en betydelig post. I industrien er andelen af udenlandsk arbejdskraft højere end seks pct.

Udenlandsk arbejdskrafts andel af fuldtidsbeskæftigede branchefordelt 2014

Anm: Der kan være mindre forskelle i metoden hvorpå, at Styrelsen for Arbejdsmarked og Rekruttering og Danmarks Statistik opgør fuldtidsbeskæftigelse.

Kilde: Landbrug & Fødevarer, Danmarks Statistik. Styrelsen for Arbejdsmarked og Rekruttering

Der er altså visse brancher, som er særligt afhængige af udenlandsk arbejdskraft på nuværende tidspunkt. Tendensen har været stigende de seneste par årtier, således at udenlandsk arbejdskraft er blevet en gradvist vigtigere del af branchernes beskæftigelse. Det virker derfor realistisk, at udenlandsk arbejdskraft vil være en endnu mere central del af beskæftigelsen i 2040. Den voksende forsørgerbyrde kombineret med at allerede 133.000 fuldtidsansatte udlændinge arbejder i Danmark, tegner et billede af, at udenlandsk arbejdskraft potentielt kan spille en afgørende rolle med at afhjælpe den demografiske udvikling.

Det fremtidige hul i arbejdsudbuddet, kan lukkes ved reformer eller ved at tiltrække udenlandsk arbejdskraft. Sammenlignet med andre lande har Danmark her udfordringer på nuværende tidspunkt. World Economic Forum vurderer Danmark til at ligge langt nede på listen i internationale sammenligninger.

Rangering af evne til hhv. at fastholde og tiltrække talent, 2014-2015.

Evne til at fastholde talent		Evne til at tiltrække talent	
Land	Placering	Land	Placering
Schweiz	1	Schweiz	1
Qatar	2	Singapore	2
USA	3	FAE	3
Tyskland	10	UK	5
UK	11	Holland	15
Holland	13	Tyskland	18
Sverige	17	Sverige	26
...	...	...	...
Guyana	39	Trinidad & Tobago	48
Danmark	40	Danmark	49
Peru	41	Angola	50

Kilde: Landbrug & Fødevarer pba. World Economic forum

Danmarks evne til at tiltrække talenter fra udlandet ligger langt efter lande som Holland, Tyskland og Sverige. De er dermed bedre i stand til at øge deres arbejdsudbud ad denne kanal end Danmark.

Hvis Danmark kan forbedre sin evne til at tiltrække og fastholde til talent, kan konsekvenserne af den demografiske udvikling mindskes. Et fokus på rekruttering af udenlandsk arbejdskraft i sammenspil med fortsatte reformer er løsningen til at løfte forsørgerbyrden.

ⁱ Nettoindvandringen er estimeret ud fra data for forudgående: nettoindvandring, arbejdstager migration, estimeret af udokumenteret arbejdstager migration samt flygtningestrømme.

ⁱⁱ Estimatet er foretaget under en forudsætning af en middel høj udvikling i fertiliteten, for yderligere information se: http://esa.un.org/unpd/wpp/Documentation/pdf/WPP2012_Methodology.pdf

ⁱⁱⁱ Estimatet er foretaget under en forudsætning af en middel høj udvikling i fertiliteten, for yderligere information se: http://esa.un.org/unpd/wpp/Documentation/pdf/WPP2012_Methodology.pdf

Landbrug & Fødevarer

Axeltorv 3 T +45 3339 4000 E info@lf.dk
1609 København V F +45 3339 4141 W www.lf.dk

Yderligere kontakt

Thomas Søby	3339 4252	ths@lf.dk
Martin Mortensen	3339 4472	mvm@lf.dk
Rasmus Vesterlund	3339 4015	rve@lf.dk
Jonas Lau-Jensen Hirani	3339 4548	jlh@lf.dk